

Tollbamondás

2008. április 23-án, a magyar nyelv hete ünnepélyes megnyitóján nyelvtörténeti, sőt történelmi esemény színhelye volt Széphalom: Kazinczy emlékhelye, sírja mellett avatták fel a Magyar Nyelv Múzeumát.

Ki is volt Kazinczy Ferenc, mit is köszönhetünk neki? Művészetkedvelő, tehetsős középnyemesi családban született 1759. október 27-én Érsemjénben. Korán megmutatkozott irodalmi tehetsége. Gimnáziumi éveiben lefordította és megjelentette Bessenyei György egyik korai munkáját, később pedig Voltaire-tól és Rousseau-tól is több művet ültetett át magyarra.

A Martinovics-féle összeesküvésben való részvételéért előbb halálra ítélték, de büntetését kegyelemből várfogságra változtatták. Többek között Munkács várában is raboskodott. Az 1794. december 14-től 1801. január 21-ig eltelt 2387 napról számolt be Fogságom naplója című művében.

Lírai alkotásai közül ódái és dalai a legértékesebbek. Óvta költőtársait az alkalmi versek művelésétől, ósdi ízlést, provincializmust vetve a versszerzők szemére. Nem adta fel reményét, hogy egyszer majd a magyar színészek az érzékenykedő vagy lovagdrámák helyett a Goethe- és Lessing-színműveket játsszák.

Fordítói munkássága során rájött, hogy a fejlett nyugati irodalmat nem lehet átültetni az elmaradott magyar nyelvre. A nyelv és a stílus megreformálásáért indította meg 1810-ben a nyelvújítási mozgalmat. A nyelvújításért vívott harc a Tövises és virágok című epigrammakötet kiadásával indult meg. Az Ortológus és neológus nálunk és más nemzeteknél című cikkében Kazinczy máig ható érvénnyel fogalmazta meg a nyelvművelés feladatát: „Jól és szépen az ír, aki tüzes ortológus és tüzes neológus egyszersmind, s egységben és ellenkezésben van önmagával.” Kazinczy maga is alkotott új szavakat, pl. elem, szellem, jellem, szobor, verseny, lég stb. A reformkor nagy költői – Kölcsey, Vörösmarty, Kisfaludy Károly – már ezen a megújított magyar nyelven írtak.

„Kazinczy Ferenc a mai napon nagyon boldog és elégedett ember lenne, ha látná: ahol egykoron a gyümölcsöskertjének magvait elvetette, ott most a magyar nyelv méltó emléke nőtt ki a földből” – mondta dr. Kazinczy Ferenc, a széphalmi író Stockholmban élő ükunokája.